

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА «Інтернаціоналізація освіти»

освітньо-професійна програма
«Дошкільна освіта»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Факультет педагогічної освіти
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Кафедра дошкільної освіти здійснює супровід підготовки здобувачів з урахуванням результатів діяльності НПП за напрямом «Інтернаціоналізація», підтвердженням чого слугує інформація, зафіксована у Звітах роботи кафедри за рік та оприлюднена на веб-сторінці кафедри на сайті Університету Грінченка <https://fpo.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-doshkilnoi-osvity/normatyvni-dokumenty-kafedry.html#zvity>

З поміж напрямів означеної діяльності:

1. Організація і проведення конференцій, круглих столів, вебінарів з міжнародною участю:

Всеукраїнська інтернет-конференція (з міжнародною участю) «ФЕНОМЕН РАНЬОГО ДИТИНСТВА: ВИТОКИ, ВИКЛИКИ, ВИМІРИ» 29 листопада 2023 року

Крістіан Фаббі, міжнародний експерт з освіти дітей раннього віку у ЮНІСЕФ, президент освітньо-дослідницького центру “Reggio Children” (Реджіо-Емілія, Італійська Республіка). *Тема виступу: Право на освіту від народження: важливість перших 1000 днів. Погляд з Реджіо-Емілії*

Ісаак Пападопулос, доцент кафедри дошкільної освіти та догляду за дітьми Міжнародного грецького університету, доктор філософії з прикладної лінгвістики та педагогіки (Салоніки, Грецька Республіка). *Тема виступу: Грамотність в освіті дітей раннього віку: від теорії до педагогічної імплементації*

Тордік Юдіт-Емеше, професор кафедри освітніх наук, Університет прикладних наук Яноша Кодолані, доктор габілітований (Будапешт, Угорщина). *Тема виступу: Розвиток особистості дитини засобами музейної педагогіки та зоопедагогіки*

2. Участь у міжнародних конференціях (виступ, презентація результатів досліджень), з поміж них

1. Міжнародна науково-практична конференція «Science in the modern world: innovations and challenges». м. Торонто (Канада), 15-17 травня 2025 р. (Кондратець І.В.)

2 ICTERI-2024: 19th International Conference on ICT in Education, Research, and Industrial Applications. Lviv, September 23-27, 2024. Shynkar, T., Ponomarenko, T., Litichenko, O., Kondratets, I., Holovatenko, T., Polovina, O. Formation of Social and Civic Competence of Bachelors of Preschool Education During Distance Learning in Conditions of War (Шинкар Т.Ю., Пономаренко Т.О., Літченко О.Д., Кондратець І.В., Половіна О.А.)

2. 1st International Scientific and Practical Conference «Global Trends in Science, Technology, and Economy». Graz (Austria) April 16-18, 2025. (Пономаренко Т.О., Науменко М.С.)

3. XI Міжнародна науково-практична конференція «Quality management in education and industry: experience, problems and prospects». Італія (Флоренція), 18-20 березня 2024. (Пономаренко Т.О.)

4. I Міжнародна науково-практична конференція «Scientific exploration: bridging theory and practice». Germany (Berlin), October 14-16, 2024. (Пономаренко Т.О.)

5. XLIX International scientific and practical conference «New Areas of Scientific Research: Exploring New Frontiers». Naples (Italy), November 27-29, 2024. Голота Н.М., Карнаухова А.В.

6. Міжнародна конференція «Innovative scientific research: theory, methodology, practice». Boston, USA, 30 вересня 2024. (Карнаухова А.В.)

7. XLV Міжнародна науково-практична конференція «Key Aspects of the Development of Scientific Research in Modern Conditions». Константа, Румунія, 30 жовтня – 01 листопада 2024. (Новоселецька І.Е.)

8. V International Scientific and Theoretical Conference «Current issues of science, prospects and challenges». Sydney, Australia. November 17, 2023. (Вертугіна В.М.)

9. II Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні підходи до вирішення проблем у науці та техніці». Варшава (Польща), 5-17 листопада 2023. (Пономаренко Т.О.)

Інтернаціоналізації здобувачів сприяли заходи на ФПО, з поміж яких:

Телеміст у межах практики (для студентів 4 курсу) за участі випускників ОП Дошкільна освіта: Лія Парфієнко (Жмак) (Франція), Марина Котляр (Німеччина), Наталія Коваленко (США), 31.05.2023

Онлайн-форум «Іншомовна освіта очима студентів» щорічно (з 2012 студентська наукова конференція, а з травня 2021 – набула формату науково-практичного форуму з міжнародною участю): 13.05.2021, 17.05.2022, 17.05.2023, 14.05.2024, 14.05.2025 (Смишляєва Вероніка, Слюнько Альона, Кризь Оля, Жмак Лія та ін.)

3. Угоди про міжнародну співпрацю:

Школа педагогічних наук Талліннського педагогічного університету
Університет Острави (Чеська Республіка)

4. Академічна мобільність здобувачів «Дошкільна освіта»

Академічна мобільність у рамках програми ЄС «Еразмус+» студентів III курсу, спеціальності ДО (Кіяшко Валентина, Хваліцька Анна) впродовж жовтня 2021 – січня 2022 в Остравському університеті (Чехія)

У 2021 році здобувачі освіти – учасники програми академічної мобільності Кіяшко В.Ю. (студентка 4-го курсу) та Хваліцька А.С. (студентка 3-го курсу) – уклали з Університетом договори про участь у програмі міжнародної академічної мобільності (нааявні копії договорів, наказу, протокол засідання конкурсної комісії) та оформлювали індивідуальні графіки на період з 01.10.2021 по 31.12.2021. Повернулися до початку зимової екзаменаційно-залікової сесії, яку складали зі своєю групою та отримали оцінки. У зв'язку з повномасштабним вторгненням 24 лютого 2022 означених здобувачів освіти знову прийняли на

навчання в Остравський університет (з 30.03.2022 по 24.06.2022). Оскільки освітній процес в Університеті Грінченка на той час здійснювався у дистанційному форматі, Кіяшко В.Ю. та Хваліцька А.С. мали можливість поєднувати навчання у двох ЗВО та успішно склали літню заліково-екзаменаційну сесію в Університеті Грінченка. Перезарахування 30 кредитів здійснювалося у межах окремих змістових модулів освітніх компонентів: у першому семестрі 2021-22 навчального року Кіяшко В.Ю. перезарахували 26 кредитів, Хваліцькій А.С. – 23 кредити; у другому семестрі Кіяшко В.Ю. перезарахували 4 кредитів, Хваліцькій А.С. – 7 кредитів. Загальна кількість перезарахованих кредитів у кожної здобувачки – 30 (*наявні витяги з протоколів засідання кафедри*).

Станом нині визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності здобувачів унормовано Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (розділ 9): https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty_grinchenko_university/rozdil_12/polozhennia_pro_akad_mobilnist.pdf

Станом на 06 березня 2026 року реалізується академічна мобільність у рамках програми Erasmus+ в Університеті Адама Міцкевича (Республіка Польща) студентки II курсу, спеціальності ДО **Кіріченко Діани** (25 лютого 2026 – 05 липня 2026)

5. Міжнародні стажування НПП, які забезпечують реалізацію ОП Дошкільна освіта

ISMA University of Applied Sciences (Рига, Латвія 14.02.-14.03.2022) (Венгловська О.А.)

Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie (Польща 28.10.2018-24.01.2019) (Вертугіна В.М.)

Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie (Польща, 05.04.2019-05.07.2019) (Карнаухова А.В.)

Кувявський університет у Влоцлавеку за фахом «Педагогічні та психологічні науки» (Влоцлавек, Польща, 03-11.09.2020) (Кондратець І.В.)

Міжнародне післядипломне практичне стажування в Економічному університеті міста Кракова, Польща, з теми «Інноваційні методи навчання» (з 14.02.2022 р. по 25.03.2022 р.), сертифікат № 2921/MSAP/2022. (Пономаренко Т.О.)

Університет імені Т.Г. Масарика (Брно, Чехія, 18-22.2023) (Руднік Ю.В.)

Polish - Ukrainian Student Project TOGETHER 2023-2024 «TOWARDS THE FUTURE» (польсько-український проєкт з міжкультурної освіти «Разом у майбутнє»). **Познань, Республіка Польща** 23- 29 червня 2024 (Науменко М.С.)

Проєкт «Неформальна освіта у підготовці бакалаврів та магістрів в країнах Європейського союзу та Україні» 08-17 листопада 2024 ESN№ 21674 17.11.2024. 1,5 ECTS credits (45 hours) including 12 hours of lectures, **м. Люблін, Республіка Польща** (Волинець Ю.О.)

6. Міжнародні проєкти + грантові заявки:

Erasmus KA203: Democracy-Tales. (О. Котенко, Т. Головатенко, С. Паламар, О. Половіна, Л. Куземко) 2023.

Erasmus KA203: Civic-TALES. (О. Котенко, Т. Головатенко, С. Паламар, О. Половіна, Л. Куземко) 2023.

Половіна О.А., Пономаренко Т.О., Козак Л.В. проєктна заявка для участі у Програмі ЄС «Еразмус+» (напрямок Жан Моне: модуль Жана Моне) ERASMUS-JMO-2025-HEI-TCH-RSCH Назва: Innovations in Professional Training of Preschool Teachers in the EU (Інновації у професійній підготовці педагогів дошкільної освіти в ЄС)

Міжнародний проєкт «LEGO Foundation» в Україні (Т. Шинкар) відповідно до меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та компанією LEGO Foundation (Данія). 27-28 серпня 2024р. м. Київ – координаційна зустріч для закладів вищої, фахової передвищої та післядипломної педагогічної освіти, які впроваджують навчальні дисципліни та спецкурси у межах Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та the LEGO Foundation. Мета – координація дій у реалізації ідей навчальних дисциплін, спецкурсів або модулів: «Гра у закладах дошкільної освіти: цілісний погляд, системний підхід», «Педагогіка гри у закладах дошкільної освіти» у межах Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та the LEGO Foundation від 13.10.2023 року й відповідно до Наказу МОН України від 11.10.2023 року №1235 «Про деякі питання впровадження освітніх компонентів (навчальних дисциплін, спецкурсів, модулів) з соціально-емоційного розвитку і навчання, психосоціальної підтримки дітей та педагогів в умовах кризових ситуацій, упровадження ігрових та діяльнісних методів навчання та розвитку». Результат – оновлення РНПД «Практикум з ігрової діяльності» для студентів спеціальності «Дошкільна освіта», розроблення алгоритмів проведення лабораторних занять в межах ОК «Технології ігрової діяльності» для студентів спеціальності «Дошкільна освіта».

7. Презентація результатів наукових досліджень у міжнародних наукометричних базах (Scopus, WoS)

Усього – 54 статті за період з 2018 і до 06.03.2026

З поміж них за 2025:

1. Vira Kuzmenko, Irina Karabaeva, Tetiana Yatsenko, Halyna Shklyaiieva, **Olena Polovina, Inna Kondratets, Iryna Novoseletska, Olena Brovata.** Peculiarities of the Use of Words of Gratitude by Senior Preschool Children. Revista Românească pentru Educație Multidimensională. 2025, Vol. 17, Issue 3, P. 798-812. Журнал індексується у **Web of Science**

2. **Shynkar, T., Ponomarenko, T., Kondratets, I., Litichenko, O., Holovatenko, T., Polovina, O.** Formation of Social and Civic Competence of Bachelors of Preschool Education During Distance Learning in Conditions of War. Information and Communication Technologies in Education, Research, and Industrial Applications. ICTERI 2024. Communications in Computer and Information Science, vol 2359. Springer, Cham. 2024. P. 146-161. Журнал індексується у **Scopus**

3. **Ponomarenko, T., Proshkin, V., Shynkar, T., Holovatenko, T.** Use of Media in Preschool Education. A Case Study From Ukraine Digital Pedagogy in Early Childhood Language Development. Blandina Manditereza University of Free State, South Africa. 2025. P. 93-115. Журнал індексується у **Scopus**

4. **Kozak, L., Mamchych, O., Ponomarenko, T., Vertuhina, V., & Dovbnia, S.** Developing digital competence in preschool education: training future early childhood

educators. Revista Eduweb, 2025. Vol.19(3)/ P. 342-358. Журнал індексується у **Web of Science**

5. **Harashchenko L.** Palamar S., **Litichenko O.**, Zhelanova V., Nezhyva L., Sorova D., Zhylytsov A. Готовність до здорового способу життя у студентської молоді *Wiadomości Lekarskie Medical Advances*, 2025. LXXVII (6). с. 1000- 1007. Журнал індексується у **Scopus**

6. Nadia Lutsan, **Valentyna Vertuhina**, Olena Bulgakova, Tetiana Rudiuk, Taras Malaniuk, Lyudmila Halaievskia. Application of digital educational resources in the training of future teachers (Застосування цифрових освітніх ресурсів у підготовці майбутніх педагогів). *Sapienza: International Journal of Interdisciplinary Studies*, 2025. Том 6. №3. Журнал індексується у **Scopus**.

НПП КДО створений **банк інновацій** на основі узагальнення досвіду підготовки педагогів закладів дошкільної освіти в країнах Євросоюзу, інших розвинених зарубіжних країн, був апробований та імплементований у реалізацію ОПП 012.00.01 з 2021 і донині (<https://surl.li/xuypmq> с.13; <https://surl.li/gkpmj>).

Під час формулювання мети ОПП, РН та змісту ОК було враховано аналіз європейських практик, що відображено:

1) у колективній монографії за результатами наукової теми на Факультеті кафедри дошкільної освіти (С. 487-488) https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/46908/1/Monogr_FPO_KUBG_2023.pdf

Швейцарія (технологія музично-ритмічного виховання Емілія Жак-Далькроза); Угорщина (технологія національного музичного розвитку Золтана Кодая); Німеччина (технологія Карла Орфа «Шульверк», технологія «Музейна педагогіка» Карла Фрізена, технології «Münster» та «Duisburg»; Франція (технологія Франсуази Барб-Галль «Інтрига мистецтва живопису», технологія Марі-Луїзи Аучер «Співаючий пологовий будинок»); Чехія (технологія вільного малювання (досвід закладів освіти); Японія (Технологія «Виховання талантів» Сініті Судзукі, технологія «Ірорітай», технологія Сумі-е *すいぼくが*, технологія «милування»);

2) дисертації випускниці ОНП Вікторії В'юнник «Самовираження дітей п'ятого року життя в освітньому середовищі закладів дошкільної освіти» (<https://surl.li/fsezta>, <https://surl.li/iuymil>, <https://surl.li/rtgezg>, <https://surl.li/mddqja>).

Досвід Італії – Емілія Реджіо-підхід.

3) на рівні змісту означених та інших ОК також враховано досвід підготовки здобувачів у Польщі (<https://surl.li/hyqrzd>, <https://surl.li/xrvgie>).

Імплементация досвіду Університету Острави (Чехія), Школи педагогічних наук Таллінського університету здійснювалася за результатами спілкування: зі здобувачами ОПП, які у 2021-2022 навчальному році взяли участь у програмі міжнародної академічної мобільності в Остравському університеті; з колегами Школи педагогічних наук Таллінського університету (під час поїздки у представниці кафедри дошкільної освіти Університету Грінченка у Таллінн і візиту в означений заклад та під час перебування в Києві у вересні 2025 року й візиту до Університету Грінченка представників Школи педагогічних наук Таллінського університету). Обговорення актуальних питань функціонування

системи дошкільної освіти в Україні, Чехії, Естонії дозволило відмітити спільні пріоритети у підготовці майбутніх вихователів, зокрема у частині реалізації місії лідерства служіння в професійній діяльності, постійного фахового самовдосконалення, на рівні освітніх компонентів, компетентностей і досягнення результатів навчання. Зокрема досвід University of Ostrava впроваджено:

- 1) курс «Презентації та робота над проєктами»
 - в окремий модуль ОК «Дитяча література та розвиток мовлення дітей дошкільного віку» (Змістовий модуль VII «Проектні технології в дошкільній освіті»; Модульна контрольна робота «Літературний проєкт у закладі дошкільної освіти»)
 - фрагментарно в ОК «Артосвіта дітей дошкільного віку» (самостійна робота – «Мистецький проєкт»)
- 2) курс «Мобільні технології в освіті»
 - у зміст ОК «Артосвіта дітей дошкільного віку» (Змістовий модуль 2, тема 4 «Технологія образотворення»)
 - у зміст ОК «Дитяча література та розвиток мовлення дітей дошкільного віку» (Змістовий модуль 4, Тема 7 «Сучасні методи і прийоми зацікавлення дітей дошкільного віку літературними творами»: використання інноваційних методик і технологій у взаємодії з літературними текстами: ТРВЗ; адаптована технологія ОЗОН Анатолія Фасолі.

Стосовно імплементації досвіду Tallinn University, констатуємо, що цей процес започатковано: 25.09.2024 між Школою педагогічних наук Талліннського університету та Факультетом педагогічної освіти Київського столичного Університету імені Бориса Грінченка укладено Меморандум про взаєморозуміння, до якого 25.09.2025 був сформульований Додаток 1 з уточненням пункту, де з-поміж іншого зазначено про можливості участі НПП та здобувачів освіти у програмах академічної мобільності, очних, дистанційних. Крім того, в межах меморандуму в січні 2026 р. укладено білатеральну угоду з метою організації у найближчій перспективі академічної мобільності НПП і здобувачів ОПП 012.00.01. Дошкільна освіта (Erasmus+ Key Action 1 – Mobility of higher education students and staff, Mobility between Erasmus+ countries (EU Member States and third countries associated to the Programme), що сприятиме більш розлогій імплементації досвіду Tallinn University в ОПП. Станом на 06 березня 2026 року з партнерами ведуться перемовини про конкретні можливості академічної мобільності НПП та здобувачів ОПП 012.00.01 Дошкільна освіта у поточному році.

Усе означене сприяє оновленню ОПП підготовки здобувачів спеціальності «Дошкільна освіта» на рівні реалізації освітніх компонентів: оновлення змісту лекційного матеріалу, методів навчання та форм освітньої взаємодії з учасниками освітнього процесу у ЗВО, оновлення завдань практики, дають можливості фахового розвитку НПП та здобувачів.